

Історичні аспекти розвитку флорболу в Україні та на ВолиніРадченко О.¹, Швай О.¹, Самолюк В.¹, Дмитрук В.²¹Волинський національний університет імені Лесі Українки²Луцький національний технічний університет

Анотація. У статті розглядаються питання пов'язані з розвитку флорболу в Україні та на Волині. **Мета дослідження:** дослідити історичні аспекти розвитку флорболу в Україні та на Волині. **Матеріал та методи дослідження.** Дослідження проводила група викладачів Волинського національного університету імені Лесі Українки та Луцького національного технічного університету з вересня 2021 року по березень 2022 року. Використано теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичного характеру. **Результати дослідження.** В Україні флорбол почав розвиватись з 2000-их років. Перші зусилля щодо створення флорбольної федерації датуються 2005 роком. Громадська спілка «Українська федерація флорболу», була створена 22 жовтня 2016 року. Федерація базується на клубній системі. До складу в УФФ входить 33 клуби. УФФ є членом Міжнародної федерації флорболу. Початок розвитку флорболу на Волині пов'язаний з утворенням команди Wild-West що починає існувати на базі школи № 25 м. Луцька, але не стала найпершою в місті, бо вже до них у 2008 році утворився гурток флорболу від європейської молодіжної організації УМСА, який проіснував декілька років, та за відсутності мотивації так і не виріс в щось серйозне. А через кропітку працю лідерів команди Wild-West та відповідальне ставлення вони є клубом, який виріс та якісно функціонує до сьогоднішнього дня. **Висновки.** Флорбол в Україні продемонстрував велику швидкість популяризації та системного розвитку. Демократична схема управління додала життя у ФФУ, та вказала на реальний вплив клубів на процес розвитку флорболу в Україні. На різному етапі з'являються проблеми які стримують швидкість розвитку цього ігрового виду, але зазвичай проблеми не є критичними чи тими які не мають вирішення. Це речі які однозначно зроблять флорбол України та Волині більш сильнішим ігровим видом спорту та з часом проявлять свій вплив з позитивної сторони на розвиток флорболу у світі.

Ключові слова: флорбол; клуби; команда; Волині.

Вступ. Флорбол в Україні спорт відносно новий та тим не менш він набирає все більше обертів, захоплюючи увагу як дітей так і дорослих, чоловіків і жінок, аматорів і професіоналів, людей різноманітних професій та соціальних прошарків, людей з особливими потребами. Динамічність, швидкість гри та непередбачуваність спортивного результату в поєднанні з високою технічною майстерністю гравців приваблює все більше глядачів.

Флорболу притаманна особлива естетика, котра відображається у технічній підготовленості кожного гравця та їхній взаємодії в команді. Флорбол – це не тільки спортивні

змагання, але і форма активного відпочинку та розваг. Його можна грати в спортивних залах різного розміру, на траві, на піску і навіть на снігу. Гра розвиває такі фізичні якості як швидкість, витривалість, спритність. Флорбол також формує характер, навчає єдності, дає хороший фізичний та емоційний заряд, зміцнює здоров'я.

Флорбол також використовують як одну з форм підготовки у хокеї з шайбою, хокеї на траві, у великому і настільному тенісі та інших видах спорту. У системі фізичного виховання флорбол використовують на уроках фізичної культури та як засіб реабілітації для людей з різними видами фізичних пошкоджень.

Беручи до уваги дані факти розумію що флорбол потребує

детальнішого дослідження, задля того, щоб зрозуміти секрети швидкого розвитку та популярності цього виду спорту.

Флорбол – це гра у формі матчу між двома командами. Є одним з різновидів хокею, грається пластиком м'ячем, удари по якому завдають ключкою. Мета гри – забити якнайбільше м'ячів у ворота протилежної команди, дотримуючись встановлених правил (Максименко, & Скрипка, 2020). Це командний безконтактний вид спорту, де гра відбувається на майданчику, удари наносяться спеціальною ключкою. Кожна команда складається із голкіпера та п'яти польових гравців (Максименко, 2015).

Спеціалісти зазначають, що на сьогодні флорбол є одним із маловивчених видів спорту, необхідність розширення науково-дослідної роботи у цьому виді спорту зумовлена наступними факторами: відсутність науково-методичних розробок, які стосуються класифікації техніки гри у флорбол, проблем навчання флорболу учнів загальноосвітніх шкіл, створення методик (Быков, 2007).

Дії флорболістів дуже різноманітні, вони миттєво повинні приймати рішення переключаючись від нападу до захисту і навпаки. Тому кожен гравець, як вказує дослідник, повинен бути фізично підготовленим, володіти високою швидкістю, вправно володіти клюшкою та м'ячем, володіти тактичними навиками, відзначатися морально-вольовими якостями і яскравою індивідуальністю манери гри (Баженов, 2001).

Флорбол народився у Швеції в 70-их роках минулого століття і швидко здобув популярність в Європі, насамперед у самій Швеції, а також у Фінляндії і Швейцарії. У 1986 році цими країнами була заснована Міжнародна федерація флорболу (МФФ). На сьогоднішній день МФФ об'єднує флорбольні федерації 49 країн, що значно укріпило позиції флорболу у всьому світі.

В Україні флорбол почав розвиватись з 2000-их років. Перші

зусилля щодо створення флорбольної федерації датуються 2005 роком (Максименко, & Лянной, 2017).

Зв'язок роботи з важливими науковими програмами. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Результати дослідження та їх обговорення. До України флорбол потрапив у 1996 році. Директор Донецької ДЮСШ №3 познайомилась з флорболом у Росії, та закупивши інвентар привезла його у свою ДЮСШ і вже в 1997 році була створена перша офіційна структура в Україні пов'язана з флорболом Федерація Флорболу Донецької області. І з того час не надто стрімкими темпами флорбол почав розвиватися у Донецькій області та у Автономній республіці Крим.

Першим хто заявив про свої загальнонаціональні масштаби став Український Флорбольний союз у 2005 році. Але на жаль реєстрація організації з такою гучною назвою не принесла жодного успіху у розвитку флорболу в той час, а лише загальмувала процес нормальної популяризації флорболу.

Вже у 2006 році флорбол України набирає справді серйозних обертів. Флорбол в Україні починає свій розвиток у містах Рівне, Київ та Мелітополь приблизно в один і той самий час. І цього разу головними рушійними силами у трьох містах стають Євангельській церкви та релігійні організації.

У 2004 році на одній з конференцій інтернаціонально християнської місії «Athletes in action» рівненчанин Дмитро Міщук вперше чує про флорбол. Думка про цей спорт дуже захопила і він вирішив впровадити флорбол як одну з естафет у існуючому спортивному проєкті в школах Kids Games. Протягом двох років Рівненські активісти спільно з християнською організацією «Обітниця миру» роздавали найпростіший інвентар по всій Україні, але видимого результату для

популяризації флорболу це не приносило, адже церкви та організації, які отримували інвентар не знали як правильно цим користуватись і не розуміли перспективи у розвитку цього виду спорту. Паралельно з Рівним флорбол починається у Мелітополі. Про нього місцевій Євангельській церкві розповів українець, що виїхав до Швеції та приїхав допомогти у проведенні літнього табору Алекс Селіфан. Мелітопольські активісти після табору відчували, що це спорт який міг би мати продовження після табору у вигляді секцій, але зрозуміти як це робити практично – було важко.

У 2008 році до розвитку флорболу в Україні приєднується відома міжнародна флорбольна організація «Floorball4all», та проводить декілька семінарів у Рівному та Мелітополі по тому, як має виглядати тренувальний процес, та показують найпростіші ази флорбольної техніки та методи її навчання. Також приблизно в цей же час Україна припала до душі і латвійському волонтеру організації «YWAM» Дмитру Місікевичу, який вирішує розвивати флорбол у Києві відразу ставлячи наголос на професійному підході, використовуючи різні семінари та зустрічі, на які його запрошували, він заручившись підтримкою меценатів вкладає весь свій час у розвиток цього виду спорту і вже за декілька років побачить плоди праці таких як він.

Завдяки цій потрібній хвилі, починаються безліч клубів по всій Україні: Мелітополь, Київ, Рівне, Львів, Луцьк, Полтава, Запоріжжя, Кривий Ріг, Дніпро, Харків, Суми, Южне, Новояворівськ, Тернопіль. Флорбол просто вибухнув клубами по всій Україні. І на даному етапі стало зрозуміло, що потрібна якась реально діюча структура, що згрупує розроблений розвиток та направить його в спільне русло. Через те, що існуючі на той час структури не могли впоратись з усім флорболом щоб далі забезпечувати розвиток, в 2009 році було створену першу реально маючу вплив на всій

Україні структуру «Всеукраїнська федерація Флорбола». Саме у цьому році бере початок розіграш чемпіонату України і флорбол починає вимальовуватись у впізнаваний для Українського спорту вигляд.

Станом на січень 2012 року флорбол функціонує у 18 областях України. Займалися флорболом 1275 людей, з них 365 чоловіків, 105 жінок та 805 дітей. Кількість аматорів і професіоналів стрімко набирала обертів. Чемпіонат України з кожним роком розвивався в якості гри та кількості команд. Клуби України почали приймати участь у міжнародних турнірах, самі почали організовувати турніри європейського значення в себе. Через невпинну працю волонтерів, флорбол України стає дедалі цікавішим для закордонних партнерів які продовжують вкладати інтелектуальний ресурс та інвентар в український спорт.

В 2013 році флорбол отримує визнання на рівні держави та АУФФ присвоюється статус національної федерації, що допомогло вивести флорбол на новий рівень. Нажаль, через поспіх керівництва федерації український флорбол стаючи членом Міжнародної федерації флорболу, не спроможний виконувати свої фінансові зобов'язання, втрачає авторитет на міжнародній арені, що починає відображатись на клубах.

В 2016 році в зв'язку з юридичними та кадровими проблемами АУФФ дуже сповільнюється у розвитку флорболу і клуби вирішують створити нову структуру, яка буде будуватись на демократичних принципах, та буде спроможна знову підняти Український флорбол та вивести його на якісно новий рівень. І вже у цьому ж році створюється громадська спілка Українська Федерація Флорболу на чолі з українцем, який у 2008 році приїхав з Швеції, щоб долучитись до розвитку флорболу в Україні Тамузом Хадером. Тепер у флорболі з'являються такі поняття як вибори, правління, комітети, ліцензії, членство і т.п. УФФ отримує визнання на міжнародній арені, починає погашати

борги накоплені роками АУФФ стає асоціативним членом УФФ і у 2019 році АУФФ відмовляється від свого національного статусу на користь УФФ.

Зі зміною структури федерації та підходом нового керівництва завдячуючи цінностям, які роками напрацьовувались волонтерами з церков, перед флорболом відкрились великі перспективи росту. У 2018 році вперше до збірних команд України підійшли системно дивлячись далеко вперед. Національна молодіжна збірна провела перший офіційний матч на території України проти збірної Словаччини, поступившись з рахунком 13-5 це була справжня перемога для інституту збірної в цілому. В цьому ж році формується доросла збірна України яка вперше серйозно планує заявити про себе у світі на матчах відбору до чемпіонату світу. Завдяки якісному росту чемпіонату, розвитку аматорських ліг, розвитку збірних, постійні волонтерській роботі керуючих органів та комітетів, флорбол продовжує бути найшвидше розвиваючимся видом спорту в Україні.

Локшин (2020) констатує, що великий внесок у розвиток флорболу зробили протестантські церкви – 4 з 8 команд Вищої ліги мають християнську основу. Також за останній рік величезний внесок у популяризацію флорболу робить відомий шоумен Олександр Педан разом зі своїм проектом «Junior». Мета цього проекту – підвищити популярність спорту серед школярів, завдяки новим дисциплінам, серед яких і представлено флорбол. Учасники проекту подорожують містами України і розповідають дітям про різні види спорту, після чого учні отримують можливість випробувати себе в будь-який із запропонованих спортивних дисциплін.

Ефективним методом є також візити представників флорбольних клубів до шкіл, де вони на уроках фізкультури розповідають про цей вид спорту. Після короткого екскурсу в історію і правила школярі отримують можливість битися проти своїх однокласників.

Українська федерація флорболу

співпрацює з низкою компаній, служб і організацій: Ювенальна Поліція України, Спеціальна Олімпіада України, Фестиваль «З країни в Україну», Посольство Швеції. Також УФФ активно бере участь в заходах Міністерства молоді та спорту України та Спортивного комітету України.

Початок розвитку флорболу на Волині пов'язаний з утворенням команди Wild-West, що починає існувати на базі школи № 25 м. Луцька, не стала найпершою в місті, бо вже до них у 2008 році утворився гурток флорболу від європейської молодіжної організації УМСА, який проіснував декілька років, та за відсутності мотивації так і не виріс в щось серйозне. А через кропітку працю лідерів команди Wild-West та відповідальне ставлення вони є клубом який виріс та якісно функціонує до сьогоднішнього дня. Хоча не все було так ідеально.

У 2010 році Фісенко Тарас знайомиться з флорболом у м. Києві через українського волонтера організації Florball4oll Володимира Вітрука та починає команду по звичній для Українського флорболу схемі, заручившись підтримкою євангельської церкви.

Швай О., Смолук В., Ойович А. у своїй роботі розглядають роботу тренера Тараса Фісенко, який проводить перші тренування для дітей членів церкви, а потім презентує флорбол у школі (Швай, Смолук, Ойович, 2022). Справа швидко розвивається, флорболом займаються багато дітей. В Луцьк приїжджає Florball4oll з навчальним семінаром. Команда бере участь у загальнонаціональних турнірах, але через те що все трималось на волонтерській ініціативі однієї людини, приходить до логічного завершення. Життєві обставини змусили Фісенко Тараса відмовитись від клубу і хлопці залишилися без тренера та організатора клубу. Спортсмени почали покидати цей спорт і у 2013 році лишилось лише 2 найбільш вмотивованих гравця: Роман Тенкалюк та Давид Марковський, які

весь час намагались реанімувати клуб. І в цьому році до них приєднався Антон Тимонишин, з приходом якого клуб повністю реорганізувався. Нова назва, нові методи, нові принципи та нові великі бачення. New Life починає свій розвиток та впевнено росте і стає єдиним сильним клубом у Луцьку.

У 2015 році все з тією ж ідеєю зміни молоді та донесення до них Біблійних цінностей в Луцьку починає своєю діяльністю ще один клуб «Айсберг-Фіміам», з появою якого в місті з'являються обриси здорової конкуренції. Новий клуб швидко зростає та якісно розвивається. Підтримуючи гарні стосунки клуб New-Life та Айсберг-Фіміам проводять безліч спільних заходів, навчають один одного, допомагають один одному в розвитку. Тренери команд активно залучають нових тренерів до внутрішньої інфраструктури клубів, одночасно з'являється праця з молодшим поколінням, флорбол у Луцьку розвивається у природньо прискореному темпі.

У 2015 році клуб New-life активно працює над організацією нових команд в області а у 2016 році тренер команди Айсберг-Фіміам активно долучається до розвитку аматорської християнської ліги з флорболу EDGE League, що дає поштовх для розвитку клубів та флорболу на Волині. Команди з'являються у Жорнищі, Володимир Волинському, Горохові, Рожищі та ще декількох малих селах.

У 2018 році тренерів команди Айсберг-Фіміам та New-life запрошують очолити та розпочати роботу над формуванням юніорської національної збірної, де вони виходить досягнути значних успіхів та якісно почати довгий процес існування збірних.

Станом на травень 2019 року на Волині проходить одна з частин аматорської християнської ліги, розпочата ще одна аматорська юніорська ліга. Існує 8 команд, дві з яких в наступному сезоні виступатимуть у вищій лізі України, тренер команди New-

Life входить до організаторів місіонерської школи і відповідає за факультет флорболу, тренер команди Айсберг-Фіміам визнаний кращим тренером І ліги сезону 2018-2020, є головою комітету з проведення змагань та головним тренером молодіжної національної збірної. В Луцьку якісно проходять більше 20-ти різного рангу флорбольних заходів на рік, починаючи від турів аматорської ліги закінчуючи зборами національних збірних. Волинь має колосальний вплив на розвиток флорболу в Україні.

З історії розвитку цього виду спорту ми бачимо що немає випадковостей, якісна та наполеглива праця, віра у світле майбутнє реально може рухати та розвивати речі з великою інтенсивністю. Зацікавленість та мотивація людей має властивість переходити у важливі справи що змінюють та вчать багатьох. І часом старання однієї людини з великим баченням переростає у справу яка стає цікавою для тисяч людей.

Висновки. Отже, флорбол в Україні продемонстрував велику швидкість популяризації та системного розвитку. Демократична схема управління додала життя у ФФУ, та вказала на реальний вплив клубів на процес розвитку флорболу в Україні.

На різному етапі з'являються проблеми які стримують швидкість розвитку цього ігрового виду, але зазвичай проблеми не є критичними чи тими які не мають вирішення. Це речі які однозначно зроблять флорбол України та Волині більш сильнішим ігровим видом спорту та з часом проявлять свій вплив з позитивної сторони на розвиток флорболу у світі.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Полягають у вивчені виступу Українських флорбольних клубів та збірних команд на міжнародній арені.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від

державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Баженов, А.А. (2001). *Флорбол. Правила игры и толкование*. М. : СпортАкадемПресс.
- Быков, А.В. (2007). *Методические особенности начального обучения во флорболе*: Дис... канд. пед. наук: Санкт-Петербург.
- Локшин, П. (2020). *Флорбол: що це і як цей вид спорту розвивається в Україні*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mixsport.pro/blog/florbol-cto-eto-i-kak-etot-vid-sport-razvivaetsa-v-ukraine>
- Максименко, Л.М. (2015). *Методичний супровід застосування фізичних вправ спортивного характеру (елементів флорболу) для зміцнення здоров'я дітей 5-ти і 6-ти років: 9 метод. рек.* Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка.
- Максименко, Л.М., & Лянной, М.О. (2017). Рекреаційна технологія (елементи спортивної гри у флорбол) для дітей старшого дошкільного віку. *Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених*. Суми. 99-104.
- Максименко, Л.М., & Скрипка, І.М. (2020). *Теоретико-методичні основи техніки навчання флорболу дітей 8-10 років*. Методичні рекомендації. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка
- Міжнародна Федерація Флорболу. Правила гри*. (IFF), 2018. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://dltaw1vhj9zy5.cloudfront.net/2019/10/Rules-of-the-game-Edition-2018-Ukrainian.pdf>
- Реєстр громадських організацій* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/24655533>
- Статут Громадської Спілки Українська Федерація Флорболу – 2018*. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.facebook.com/UkraineFloorball/>
- Телеведучий Олександр Педан презентував луцьким школярам нові види спорту. *Волинські новини*. 2022. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.volynnews.com/news/all/televeduchyuy-oleksandr-pedan-prezentuvav-ulutsku-novi-vydy-sportu/>
- Український флорбольний союз*. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20141218141119/http://floorball.org.ua/>
- Українська федерація флорболу. Режим доступу: <http://floorballukraine.org/cgi-sys/suspendedpage.cgi>
- Флорбол пособие по обучению начальный уровень*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.floorball.org/Liitetiedostot/Start%20Up%20Kits/Start-up%20kit_Russian.pdf
- Флорбол*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%BE%D0%BB>
- Швай, О., Смолюк, В., & Ойович, А. (2022) Особливості розвитку флорболу в Україні. Фітнес, харчування та активне довголіття. *Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*.
- Every team, every sport, every nation*. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://goaia.org/about/>
- Floorball in a nutshell*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://floorball.sport/this-is-floorball/floorball-in-a-nutshell/>
- History in short*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://floorball.sport/this-is-floorball/history-in-short/>
- Instructions and Drills. Helsinki. International Floorball Federation*

Paavilainen, A. (2007). *Special Situations and Goalkeeping. Instructions and Drills. Helsinki. International Floorball Federation*

Paavilainen, A. (2007). *Team Tactics. Teaching Team Tactics in Floorball.*

Стаття надійшла до редакції: 15.05.2022

Опубліковано: 01.06.2022

Abstract. Radchenko O.V., Shvaj O.D., Samoliuk V. I., Dmitruk V.S. *Historical aspects of floorball development in Ukraine and Volyn.* The article comprise issues related to the development of floorball in Ukraine and Volyn. **The purpose of the study:** to investigate the historical aspects of floorball development in Ukraine and Volyn. **Materials and methods of research.** The study was conducted by a group of teachers of Lesya Ukrainka Volyn National University and Lutsk National Technical University from September 2021 to March 2022. Theoretical analysis and generalization of scientific and methodological data have been used. **Results of the research.** Floorball has been developing in Ukraine since the 2000s. The first efforts to create the floorball federation dates back to 2005. Public Association "Ukrainian Floorball Federation" was established on October 22, 2016. The federation is based on the club system. The UFF consists of 33 clubs. UFF is a member of the International Floorball Federation. The beginning of floorball development in Volyn is connected with the formation of the Wild-West team which was set up in schools 25, Lutsk. It was not the first team in the city, since previously there was a floorball club in 2008 that was based on the youth organization YMCA. This team hasn't existed for a long time due to the lack of motivation and development. Thanks to the hard work of Wild-West team leaders and responsible attitude, they have become a club that has grown and developed, namely functions properly to this day. **Conclusions.** Floorball in Ukraine has demonstrated a high speed of popularization and systemic development. The democratic management scheme has added life to the UFF, and pointed to the real influence of clubs on the development of floorball in Ukraine. At various stages, there are problems that hinder the speed of development of this type of game, but usually the problems are not critical or unresolved. These are the things that will definitely make floorball in Ukraine and Volyn a stronger sport and over time they will have a positive impact on the development of floorball in the world.

Keywords: floorball; clubs; team; Volin.

References

- Bazhenov, A.A. (2001). *Florbol. Pravila igry i tolkovanie.* [Floorball. Rules of the game and interpretation]. M.: SportAcademPress.
- Bykov, A.V. (2007). *Metodicheskie osobennosti nachal'nogo obuchenija vo florbole* [Methodical features of initial training in floorball]: Thesis 13.00.04; St. Petersburg
- Lokshin, P. (2020). *Florbol: shho ce i jak cej vyd sportu rozvyvajet'sja v Ukrai'ni.* [Floorball: what it is and how this sport is developing in Ukraine]. [Electronic resource]. Access mode: : <https://mixsport.pro/blog/florbol-cto-eto-i-kak-etot-vid-sport-razvivaetsa-v-ukraine>
- Maksymenko, L.M. (2015). *Metodychnyj suprovid zastosuvannja fizychnyh vprav sportyvnoho harakteru (elementiv florbolu) dlja zmichennja zdorov'ja ditej 5-ty i 6-ty rokiv* [Methodical support of the use of physical exercises of sports nature (elements of floorball) to strengthen the health of children 5 and 6 years: 9 methodological recommendations]. Sumy: Vyd-vo SumDPU im. A. S. Makarenka.
- Maksymenko, L.M., & Ljannoj, M.O. (2017). *Rekreacijna tehnologija (elementy sportyvnoi' gry u florbol) dlja ditej starshogo doshkil'nogo viku. Suchasni problemy fizychnogo vyhovannja i sportu riznyh grup naselennja* [Recreational technology (elements of floorball sports) for older preschool children. Modern problems of physical education and sports of different groups of the population]. *Materialy HVII Mizhnarodnoi' naukovopraktychnoi'*

- konferencii' molodyh uchenyh* [Proceedings of the XVII International Scientific and Practical Conference of Young Scientists]. Sumy. 99-104.
- Maksymenko, L.M., & Skrypka, I.M. (2020). *Teoretyko-metodychni osnovy tehniky navchannja florbolu ditej 8-10 rokiv* [Theoretical and methodological foundations of floorball teaching techniques for children aged 8-10]. *Metodychni rekomendacii'*. Sumy : Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka
- Mizhnarodna Federacija Florbolu. Pravyla gry.* (IFF). [From Wikipedia, the free encyclopedia. Floorball]. 2018. [Electronic resource]. Access mode: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%BB%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%BE%D0%B>
- Rejestr gromads'kyh organizacij* [Register of public organizations] [Electronic resource]. Access mode: <https://clarity-project.info/edr/24655533>
- Statut Gromads'koi' Spilky Ukrai'ns'ka Federacija Florbolu – 2018.* [Statue of the Public Union Ukrainian Floorball Federation – 2018].
- Telev duchyj Oleksandr Pedan prezentuvav luc'kym shkoljaram novi vydy sportu. Volyns'ki novyny.* 2022. [TV presenter Oleksandr Pedan, presenting new sports to Lutsk schoolchildren. Volyn news. 2022]. [Electronic resource] Access mode: <https://www.volynnews.com/news/all/telev duchyy-oleksandr-pedan-prezentuvav-u-lutsku-novi-vydy-sportu/>
- Ukraynskyj florbol'nyj sojuz* [Ukrainian Floorball Union] [Electronic resource] Access mode: <https://web.archive.org/web/20141218141119/http://floorball.org.ua/>
- Ukrai'ns'ka federacija florbolu.* [Electronic resource] Access mode: <http://floorballukraine.org/cgi-sys/suspendedpage.cgi>
- Florbol posobye po obuchenju nachal'nyj uroven'* [Floorball training manual entry level] [Electronic resource]. Access mode http://www.floorball.org/Liitetiedostot/Start%20Up%20Kits/Start-up%20kit_Russian.pdf
- Shvaj, O., Smoljuk, V., & Ojovych, A. (2022). Osoblyvosti rozvytku florbolu v ukrai'ni. Fitness, harchuvannja ta aktyvne dovgolittja [Peculiarities of floorball development in Ukraine. Fitness, nutrition and active longevity]. *Zbirnyk tez dopovidej II Mizhnarodnoi' naukovopraktychnoi' Internet-konferencii'* [Collection of abstracts of the II International scientific-practical Internet conference.
- Every team, every sport, every nation.*[Електронний ресурс] Режим доступу: <https://goaia.org/about/>
- Floorball in a nutshell.* [Електронний ресурс]. Режим доступу:<https://floorball.sport/this-is-floorball/floorball-in-a-nutshell/>
- History in short.* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://floorball.sport/this-is-floorball/history-in-short/>
- Instructions and Drills. Helsinki. International Floorball Federation*
- Paavilainen, A. (2007). *Special Situations and Goalkeeping. Instructions and Drills. Helsinki. International Floorball Federation*
- Paavilainen, A. (2007). *Team Tactics. Teaching Team Tactics in Floorball.*

Відомості про авторів / Information about the Authors

- Радченко Олександр Вікторович: кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету ім. Лесі Українки.: вул. Винниченка 30, м. Луцьк, 43025, Україна.
- Oleksandr Radchenko: *Doctor of Philosophy, Department of Physical Culture, Sport and Health, Lesya Ukrainka Volyn National University: st. Vinnichenka30, Lutsk , 43025, Lutsk, Ukraine.*
- orcid.org/:* 0000-0002-1822-8033
- E-mail:* Rad71@email.ua.

Швай Олександр Дмитрович: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки: вул. Винниченка 30, м. Луцьк, 43025, Україна.

Alexander Shvai: Doctor of Philosophy, Department of Physical Culture, Sport and Health, Lesya Ukrainka Volyn National University: st. Vinnichenka 30, Lutsk, 43025, Ukraine.

orcid.org/ 0000-0003-1916-5107

E-mail: oleks0463@gmail.com

Смолюк Вадим Іванович: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії спорту та фізичної культури Волинського національного університету імені Лесі Українки: вул. Винниченка 30, м. Луцьк, 43025, Україна.

Vadym Smoliuk: Doctor of Philosophy, Department of Physical Culture, Sport and Health, Lesya Ukrainka Volyn National University: st. Vinnichenka 30, Lutsk, 43025, Ukraine.

orcid.org/ 0000-0003-3119-6539

E-mail: vadimsmoluk@gmail.com

Дмитрук Віталій Степанович: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я Луцького національного технічного університету: вул. Львівська 75, м. Луцьк, 43018, Україна.

Vitaliy Dmitruk: Doctor of Philosophy, Department of Physical Culture, Sport and Health, Lutsk National Technical University: st. Lvivska 75, Lutsk 43018, Ukraine.

orcid.org/ 0000-0003-1899-7681

E-mail: dm.andriy@gmail.com